

Francie, Apeninský poloostrov a Svatá říše římská

Francie

Karlovci (do 987)

- šlechta si vymohla *léno* (dědictví) na Karlu II.
- Normanské vévodství (911 – 1259), pojmenované podle Vikingů (Normané), smlouva mezi **Karlem III. Prostřáčkem** a vikingským vojevůdcem **Rollem** toto vévodství ustanovila, po r. 1259 je součást Francie

Kapetovci (987 – 1328)

- **Hugo Kapet** (987 – 996)
 - vévoda Île-de-France (centrální část Francie, okolo Paříže)
 - později jmenován králem Francie (*rex francorum*)

Francouzská společnost

- boj královská moc vs. šlechta, panovník vs. církev
- feudální rozdrobenost
- klášter Cluny (Clunijské hrabství)
- *boží příměří* – zákon zakazující války ve svátky
- města jsou nezávislá na církvi a šlechtě, jen na králi

Apeninský poloostrov

- útoky okolních národů (Arabové, Normani) → rozpadnutí na jednotlivé části, feudální rozdrobenost
- Burgundské království, od 11. st. SŘŘ, ve 14. st. postoupeno Francii
- Benátská republika – u moci měšťané, v čele *dóže*, námořní velmoc
- Papežský stát (*papa* = otec), první biskup sv. Petr, *Konstantinova donace* = měl biskupům zaručovat nadvládu nad Římem, bohužel ne → *Pipinova donace* = potvrzuje nároky papežů, Pipin na oplátku uznán za vládce Franské říše; papežové voleni šlechtou, papež Silvestr II.: *renovation imperii* – obnovení SŘŘ

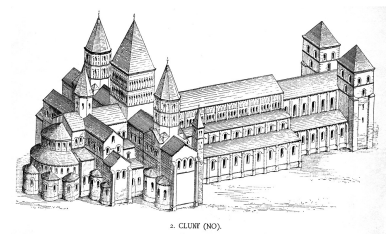
Svatá říše římská = SŘŘ (do 1806)

Karlovci (do 918)

- **Ludvík II. Němec**
- **Karel III. Tlustý** chce sjednotit Franskou říši (Bavorsko, Sasko, Frankové, Švábsko, ...), neúspěch

Obrázek 1: Hugo Kapet

Obrázek 2: klášter Cluny

Obrázek 3: Apeninský pol. kolem roku 1000

Obrázek 4: Vlajka SŘŘ

Rod Otonů (919 – 1023)

- **Jindřich I. Ptáčník** (919 – 936)
 - zvolen
 - připojil Lotrinské království
 - Maďaři dělají problémy, útočí
- SŘŘ sestává z: německé státy, České království, Italské království, Papežský stát, dočasná území (Švýcarsko, Lucembursko)
- **Otto I.** (936 – 973)
 - 962 císařem, *římská císařská jízda*
 - 955 BITVA U LEŠSKÝCH POLÍ, porážka Maďarů
 - expanze: S Itálie, V – Z Slované
- **Otto II.** (973 – 983)
 - mírové vztahy s Byzancí
- **Otto III.** (983 – 1002)
 - chce obnovit říši, *renovation imperii*
 - papež **Silvestr II.** – zavedení arabských číslic, založeno Uherské a Polské arcibiskupství
 - současník **sv. Vojtěch** – šíří křesťanství, poslední Slavníkovců, druhý biskup pražský
 - po jejich smrti myšlenka o obnovení říše zaniká
 - začíná *boj o investituru* mezi papežem a králem, kdo bude dominovat, naplno za Sálské dynastie

Obrázek 5: Nájezdy Maďarů v 10. st.

Obrázek 6: Území SŘŘ v 11. st.

Sálská dynastie (1024 – 1125)

- souboj mezi papežem a králem
- papež **Řehoř VII.** (1073) zvolen papežem
- (1075) sepsal tzv. *Dictatus papae* (papežská bula) – chce mít možnost dosazovat i odvolávat biskupy a panovníky
- král **Jindřich IV.**
 - s papežskou bulou nesouhlasí, svolá seszení církevních hodnostářů = *synodu*, sesadí Řehoře, ten ho na oplátku *exkomunikuje* = vyloučí z církve
- 1077 Jindřich odchází do Canossy, kde ho Řehoř opět přijme do církve → usmíření
- (1084) Jindřich opět sesadil Řehoře a jmenuje nového papeže, který ho korunuje císařem
 - u nás současník **Vratislav II.**, 1085 první český král
- 1122 KONKORDÁT WORMSKÝ – v podstatě kompromis, ale ve skutečnosti vítězí církve, král o tom nerozhoduje

Obrázek 7: Řehoř VII.

Štaufská dynastie (1138 – 1250)

– Fridrich I. Barbarossa

- další snaha o oslabení církve, neúspěšné
- chtěl se zmocnit S Itálie: 5 výprav

1158 Milán, pomáhá **Vladislav II.** – opět jmenován králem

1176 BITVA U LEGUNA výhra spojených severoitalských měst a papeže

- Jindřich Lev z rodu Welfů, soupeří s J. B., poražen, musí odejít, jeho majetek rozdělen šlechtě
- syn **Jindřich VI.** (žena Konstancie, dědička Sicílie)
- zřídil Moravské markrabství, podléhá jemu → vymaní Moravu z vlivu českých knížat
- pražského biskupa povýšil na říšského biskupa → nepodléhá českému králi
- účast na *třetí křížové výpravě*, kde se utopil

– Fridrich II. (1197 – 1250)

- syn Jindřicha VI.

1212 ZLATÁ BULA SICILSKÁ, Morava připojena k českým zemím

1214 BITVA U BOUVINES, poražení Welfů

- království vzkvétá, akceptuje muslimy, univerzita v Neapoli (přírodní vědy), spory s papežem
- po jeho smrti období bezvládní – *interregnum*

1257 sbor 7 kurfiřtů (4 světských, 3 církevní) volí krále

světští: vévoda saský, markrabě braniborský, falckrabě rýnský, český král

církevní: arcibiskupové kolínský, trevírský, mohučský

1273 tímto způsobem zvolen jako první **Rudolf Habsburský**

Obrázek 8: Fridrich I. Barbarossa

Obrázek 9: Sbor volících kurfiřtů